

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Рослана Иванова Моравенова – Станева

АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – гр. Пловдив, катедра „Хореография“

на Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Професионално направление (шифър 8.3) „Музикално и танцово изкуство“, Научна област - 8. Изкуства, докторска програма „Хореография“

Докторант: ДИЛЯНА АЛЕКСАНДРОВА КУРДОВА

докторант към катедра : Хореография“, факултет по Изкуствата при ЮЗУ „Неофит Рилски“ гр. Благоевград.

Тема: ТРАНСФОРМАЦИИ НА БЪЛГАРСКИЯ ТРАДИЦИОНЕН ТАНЦ В ЛЮБИТЕЛСКИ СЪСТАВИ ОТ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА ХХ ВЕК (У НАС И ЗАПАДНА ЕВРОПА)

Научен ръководител: доц. Георги Гаров

Становището е изготвено въз основа на Заповед №2903/05.12.2024 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ гр. Благоевград. Като член на научното жури получих и се запознах детайлно с материалите на кандидата. Представените от докторанта дисертационен труд, автореферат, автобиография, справка за приносите в дисертационния труд и три публикации по темата са в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Прилежно изпълнените изисквания ми дават възможност за обективна и пълна оценка на кандидата.

1. Кратки биографични данни за кандидата

От представените по защитата биографични данни на докторант Диляна Курдова прави впечатление многообразието и широката гама от разностранни интереси, които обрисуват алгоритъма на изследователското ѝ търсене и усъвършенстване. Бакалавърската степен по „Международни и европейски отношения“, магистърската по „Европейски проекти и финансиране“, както и „Българска фолклорна хореография и артмениджмънт“, могат да се приемат като залог за широко спектърна професионална компетентност. Прави впечатление нейното участие в 296 практически семинара у нас и в чужбина, в работната група по музика и танц на Югоизточна Европа към ЮНЕСКО, както и в Международен летен фолклорен семинар в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“

– Пловдив и в Културен семинар „НЕПОЗНАТИТЕ“ – Пловдив . Освен всичко споменатото е автор на книгата „Размисли върху българската женска носия“ и преподавател по български и гръцки танци в множество страни по света, както и организатор на концерти в сферата на етно-фюжън-фолк сцената. Натрупаният опит като хореограф и преподавател логично следва да заяви един сериозен поглед в разглежданото изследване.

2. Обща характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем от 243 страници, от които 150 основен текст. Състои се от увод, изложение в три глави, (като в края на всяка глава се правят отделни изводи), заключение, справка за приносите и три приложения. В библиография са включени общо 249 заглавия, от които 179 на кирилица, 70 на латиница; 45 интернет източника и 7 имена на респонденти.

Представената тема на изследването **„Трансформации на българския традиционен танц в любителски състави от втората половина на XX век (у нас и Западна Европа)** буди интерес и акцентира върху предизвикателствата и явленията, *съпътстващи фазите и подфазите в развитието на клуба, които на свой ред влияят в една или друга степен на танца от традиционната култура и промените му*, които съвременните изразни средства поставят пред автора. Ясно дефинираните цели, заложи в **увода**, насочват към основата на научната разработка и комплексно изградената методология с ясна обосновка .

В глава 1 „ Клубната форма в България и Западна Европа“ се съдържа обзор на основни научни изследвания по темата. Тази своеобразна база за настоящото изследване е и отправна точка при констатираните изводи и заключения, мотивирани от личния опит на кандидата. Авторката обособява три модела на танцов клуб, фокусирани върху: основна цел, функция и подход на ръководителя към репертоар и изпълнители.

В Глава 2 „Репертоарът на клубовете: резултати от проучванията и източници“ чрез преплитане на различни методи на изследване и внимателно анализиране на събраната информация относно репертоара на клубовете Диляна Курдова прави класификация на начина на проучванията у нас и в чужбина и съпоставя различните подходи и техните характерни особености. Представените анкетни изследвания обследват смесването на регионалните и локалните специфики. Направените изводи и от проведените интервюта са изключително ценни за научната разработка. **Глава 3 „Трансформации на традиционните хора в клубовете по танци“** се базира на

структурен анализ на основни типове хора - „Право“, „Криво“ и „Четворка“, като основен елемент в проучването се извежда класификация, чрез която да се обяснят външните и вътрешни модификации на традиционните хора.

Индивидуалният подход, свързан със спецификата при изграждането на тезата, определя и основния мотив за крайната цел, предопределен от търсенията на авторката: *„желанието ми да намеря измежду репертоарните единици на групите у нас и навън такива, които да са част от живата фолклорна традиция или поне да са преподадени въз основа на материал, записан и/или заснет достатъчно отдавна, за да може да се проследи промяната както в естествената им среда (ако още се играят), така и в групите за любителски фолклор у нас и в Западна Европа. Чрез такава съпоставка биха могли да бъдат изведени трансформациите в тях“*, която обективизира направените изводи и съждения в разглежданото проучване.

3. Приноси и значимост на научната разработка и на публикациите по темата на дисертационния труд.

Приносите в дисертацията на Диляна Курдова са изведени в 10 пункта, които кореспондират логично с направеното изследване. Смятам, че основните научно–приложни приноси на разработката са свързани с направените изводи, които са много добре аргументирани и защитени.

Представените публикации и доклади отразяват изследователските акценти в дисертационния труд, както и богатия личен, изследователски и практически опит на докторанта.

Авторефератът е изготвен според изискванията, отразява точно структурата и синтезираното съдържание на дисертационния труд.

Смятам, че разглежданата научната разработка и представените материали по темата имат сериозна научно–практическа стойност. Дисертацията отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане.

4. Критични бележки и препоръки.

Препоръчвам на докторанта бъдещо издаване на труда, в което е добре да се обърне внимание на повече интервютата с авторите, преподавателите и интерпретаторите, което би допринесло за още по-задълбочен реален анализ - избистрящ съдържанието.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изхождайки от всичко казано по-горе, изразявам своята положителна оценка за дисертационния труд: **„Трансформации на българския традиционен танц в любителски състави от втората половина на XX век (у нас и Западна Европа) и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на ДИЛЯНА АЛЕКСАНДРОВА КУРДОВА образователната и научна степен „доктор” в Професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство”, Научна област - 8. Изкуства, докторска програма „Хореография”.**

18.02.2025г.

изготвил:

Доц. д-р Рослана Моравенова-Станева

OPINION

by

Assoc. Prof. Roslana Ivanova Moravenova – Staneva, PhD
Academy for Music, Dance and Fine Arts ‘Prof. Asen Diamandiev’ – Plovdiv,
Department of Choreography

on the Dissertation for awarding the educational and scientific degree ‘**doctor**’
Professional field (code 8.3) ‘Music and Dance Art’, Scientific field - 8. Arts, doctoral
program ‘Choreography’

PhD candidate: **DILYANA ALEKSANDROVA KURDOVA**

PhD candidate at the Department: ‘Choreography’, Faculty of Arts at the South-West
University ‘Neofit Rilski’, Blagoevgrad.

**Topic: TRANSFORMATIONS OF BULGARIAN TRADITIONAL DANCE IN
RECREATIONAL GROUPS FROM THE SECOND HALF OF THE 20TH
CENTURY**

(IN BULGARIA AND WESTERN EUROPE)

Scientific supervisor: Assoc. Prof. Georgi Garov, PhD

The opinion was prepared on the basis of Order No. 2903/05.12.2024 of the Rector of the South-West University ‘Neofit Rilski’ Blagoevgrad. As a member of the scientific jury, I have received and familiarized myself in detail with the materials of the candidate. The dissertation work, abstract, CV, reference of the contributions in the dissertation work and three publications on the topic presented by the doctoral student are in accordance with the requirements of the ZRASRB, PPZRASRB for acquiring the educational and scientific degree ‘doctor’. The diligently fulfilled requirements allow me to objectively and fully assess the candidate.

1. Brief biographical data about the candidate

Based on the biographical data of doctoral student Dilyana Kurdova presented for the defence, one is impressed by the diversity and wide range of various interests which outline the algorithm of her scientific research and improvement. The bachelor's degree in ‘International and European Studies’, the master's degree in ‘European Projects and Funding’, as well as ‘Bulgarian Folklore Choreography and Art Management’, can be considered as a pledge of a wide range of professional competence. Her participation in 296 practical seminars in Bulgaria and abroad, in the working group on Music and Dance of Southeast Europe at UNESCO, as well as in the International Summer Folklore Seminar at

the Academy of Music, Dance and Fine Arts ‘Prof. Asen Diamandiev’ – Plovdiv and in the Cultural Seminar ‘THE UNKNOWNNS’ – Plovdiv is impressive. In addition to all the above, she is the author of the book ‘Reflections on the Bulgarian traditional female costume’ and a teacher of Bulgarian and Greek dances in many countries around the world, as well as an organizer of concerts in the field of ethno-fusion-folk scene. The accumulated experience as a choreographer and teacher logically points towards her serious view on the study under consideration.

2. General characteristics and evaluation of the dissertation

The dissertation has a volume of 243 pages, of which 150 constitute the main text. It consists of an introduction, an exposition in three chapters (with separate conclusions drawn at the end of each chapter), a conclusion, a list of contributions and three appendices. A total of 249 titles are included in the bibliography, of which 179 are in Cyrillic, 70 in Latin; 45 internet sources and 7 names of respondents.

The presented topic of the study, ‘Transformations of Bulgarian Traditional Dance in Recreational Groups from the Second Half of the 20th century (in Bulgaria and Western Europe) arouses interest and emphasizes the challenges and *phenomena accompanying the phases and subphases in the development of the club, which in turn influence to one degree or another the dance of traditional culture and its changes* that modern means of expression pose to the author. The clearly defined goals set out in the introduction point to the core of the scientific work and the comprehensively constructed methodology with a clear justification.

Chapter 1, ‘The Club Form in Bulgaria and Western Europe’, contains an overview of the fundamental scientific research on the topic. This specific basis for the present study is also a starting point for the findings and conclusions, motivated by the personal experience of the candidate. The author distinguishes between three models of a dance club, focused on: the main goal, function and approach of the club leader towards the repertoire and dancers.

In Chapter 2, ‘The Clubs’ Repertoire: Research Results and Sources’, through interweaving different research methods and carefully analysing the collected information about the repertoire of clubs, Dilyana Kurdova makes a classification of the methods of research in our country and abroad and compares the different approaches and their

characteristic features. The presented survey research examines the mixing of regional and local specifics. The conclusions drawn from the interviews conducted are extremely valuable for the scientific work. **Chapter 3 ‘Transformations of Traditional *Horos* in Dance Clubs’** is based on a structural analysis of the main types of *horos* – *Pravo*, *Krivo* and *Chetvorka*, whereas as an underlying element of the study is derived a classification through which the external and internal modifications of traditional *horos* is explained.

The individual approach, related to the specifics of the thesis, also determines the main motive for the ultimate goal, predetermined by the author's searches: *my desire to find among the repertoire units of the groups in our country and abroad those that are part of the living folklore tradition or at least have been taught based on material recorded and/or filmed enough long ago to be able to trace the change both in their natural environment (if they are still played) and in amateur folklore groups in our country and in Western Europe. Through such a comparison, the transformations in them could be deduced*, which objectifies the conclusions and reasonings made in the study under consideration.

3. Contributions and significance of the scientific work and publications on the topic of the dissertation work.

The contributions in Dilyana Kurdova's dissertation are summarized in 10 points that logically correspond to the research conducted. I believe that the main scientific and applied contributions of the work are related to the conclusions drawn, which are very well argued and defended.

The presented publications and reports reflect the research emphases in the dissertation work, as well as the rich personal, research and practical experience of the doctoral student.

The abstract is prepared according to the requirements, accurately reflects the structure and synthesized content of the dissertation work.

I believe that the considered scientific work and the presented materials on the topic have serious scientific and practical value. The dissertation meets the requirements of the ZRASRB and the regulations for its implementation.

4. Critical notes and recommendations.

I recommend to the doctoral student a future publication of the work, in which it would be good to pay more attention to interviews with the authors, lecturers and choreographers, which would contribute to an even more in-depth real analysis – clarifying the content.

CONCLUSION

Based on all of the above, I express my positive assessment of the dissertation work: **‘Transformations of Bulgarian Traditional Dance in Recreational Groups from the Second Half of the 20th Century (in Bulgaria and Western Europe)’** and I propose to the esteemed scientific jury to award **DILYANA ALEKSANDROVA KURDOVA** the educational and scientific degree **‘doctor’** in Professional field 8.3 ‘Music and dance art’, Scientific field – 8. Arts, doctoral program ‘Choreography’.

18.02.2025

prepared by:

Assoc. Prof. Roslana Moravenova-Staneva, PhD